

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.
 Kéziratok nem adhatók vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilvántartás minden garmond sor díjja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 Minden egyes szó után 100 szög 2 kr.
 Azonfelül 1 kr.
 Kiemelt, díszbetűs a körzettel ellátott hirdetésekért térmérték szerint, minden centiméter után 3 kr. számítottak.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

A hazai ipar.

II.

Mondottuk, hogy az algymnasiumokba járt 16—18 éves ifju ember, midőn a szellemi birkozásba már belé unt, odahagyja a tanintézetet, de szégyenel iparos tanonczzá lenni, haza megy tehát a szülei házhoz és lesz *fogyasztó* otthon, haza megy *gazdálkodni!* Gazdálkodni! . . . Hiszen a gazdászathoz megkívánható *alapsmeretei* is hiányzanak, s hiányzik maga a gazdaság; 15—20 hold föld az mit tán atyja bír, mely több leány és fivérrel terheltetik. A pályát szakított fiu is otthon marad, és — risum tenatis! — segít *gazdálkodni*, azaz szerez egy agarat meg egy lovag-ostort és barangol egész nap a tarlón, sőt levette az „uri mundirt”, pajtáskodik a falubeli legényekkel, résztvesz csinyjeikben, mulatságaikban sőt még egyebekben is, melyre már a büntető codexben keresnek stb. Egészen eldurvul s pár év mulva csak az a nehány diákszó — a mi még birtokában van, — engedí gyanitattani, hogy ő is járta valamikor a „kinlódiomot”. — De azért iparosságra nem adja a fejét. Olyan nincs. A sok tagból álló család mind együtt van; jövedelem kevés; tele vannak panaszszal. Bélát pedig — habár darutollas kalapot és bőgatyát hord is, a községbeliek most is „urfi”-nak titulálják. De azért a Héthárssy család nevét holmi szurok, gyalu, kalapács be nem szennyezi!

Nem lehet tagadni, hogy az emberek nagy része előszeretettel viseltetik a kényelmes (!?) nem nagy testi erőt uriaságot biztosító (!) szellemi pályához; a kis ember már korán megtudja, hogy ki ő, hogy mily befolyásos rokonai vannak, a kik után ő bizonynyal gyors emelkedésre számít. Igen, csak-hogy addig nagyon sokat kell még tanulni s arra sem kedv sem tehetség; az ilyen pályája közepén elakad, növeli a *pro letáriusok* számát.

Két módot vélek ezen abnormis állapot megszüntetésére. A társadalmi fonák nézet ellen propagandát csinálni s az ipareszmét népszerűsíteni, hiveket nyerni annak a műveltebb és vagyonosabbak köreiből, másrésztől „gyakorlati ipartan-műhelyek” felállítását eszközölni.

Jelen időnkben paedagógjaink a háziipar meghonosítását vették fel a tantervbe; cél: hogy egyes vidékek gyermekei, ha felnőnek, eme magán foglalkozás által is keressenek valamit. A háziipar azonban szorosabban véve csak *localis*, de nem *országos* jelentőségű, mert hogy többet ne említsek, az a fővárosi tanonc aligha fog szalmakalapokat s vesszőkosarakat kötni, hogy azzal „buxája” tartalmát növelje, vagy hogy az „export” legyen. A háziipar üzés megmarad továbbra is a szegény nép gyermekeinek. Gondoskodni kell tehát arról, hogy *felsőbb tanintézetek* műveltebb gyermekei a különböző iparágakkal a melyikhez inkább vonzódnak megismertessenek, illetve azt elsajátíthassák. Ez a propositió egy tekintetre szokatlan és sajátságos voltánál fogva sokak előtt *viszszatetszó* lehet.

Előre is kijelentem, hogy nem azon idea lebeg előttem, miszerint a felsőbb iskolák növendékére kettős terhet rakjak, olyasmit ki-

vánván, hogy az iskolai növendék egyuttal mesterember is legyen; valamely iparág megtanulását *egyelőre* csak *eszköznek* tekintem, mely őt a hosszú szünidő alatt foglalkoztatva, sok minden egyébtől visszatartja, melyet különben előidéznek a hosszú és unalmas *vakatiók*. A muka nem szégyen s ha valamely iparágot elsajátítottunk, ki tudja, nem jöhet-e a *szellemi* munkásra egy *esély*, melynek kedvezőtlen fordulatával, az elsajátított iparágunk még hasznát is veheti.

Divat volt régenten a főurak közt, hogy mindenik családtag megtanult valamely mesterséget, sajnos, hogy ma már kezd kimenni ezen prakticus divat; pedig egy emigrans emlékiratából olvasám, hogy a Dessewffyek mint óráskok dolgoznak Genfben, egy volt minist. puskaműves, egy tábornok mint kertész, egy őrn. mint lakatos kereste meg a mindennapit. Nekik az iparosság nem derrogált. Jókai dicsekedve említi fel egy cikében, hogy azóta tartja magát *derék* embernek, a mióta egy esztergályos, — nem ismerve a jámbor, — 3 frt napi bért ajánlott föl neki, midőn látta őt az esztergát ügyesen kezelni. Igaz, hogy csak nálunk van meg e pálya iránti idegenkedés. Pedig ha egy tollal dolgozó ember valamely ok miatt állását veszti: ugyanakkor a család elveszté benne kenyér keresőjét, fenntartóját. Már akkor késő, hogy valamely iparágat tanuljon s modern társadalmunk ítélete is visszatartja őt, mert hiába a társadalom élesen *kritizál* a nélkül, hogy az éhezőnek kenyeret adna. A társadalom ítélete határoz sorsunk felett s mi fejet hajtsunk annak: így züllik el és lesz semmivé nem ritkán egy élet a társadalomra nézve.

Azt az irt kell tehát *áthidalni*, mely az iparos, s a vagyonosabb osztály s honoratiók között tátong. Mert hogy *létezik* ez irt: ne tagadjuk. Közeledniök, a munka becsét megismerni s méltányolni kell megtanulniok. A társadalmi, családi egyéni s hagyományos nézetekkel szakítva, növeljék a vagyonosabb, műveltebb egyének, birtokosok, tisztviselők iparosságra gyermekeiket; ismétlem nyisunk a tanulóifjúság számára különféle iparágakat tanító műhelyeket; töltsék ott szórakozásukon felülmaradó pár órájukat; egy némelyik a tudományos pályára szánt s lépett de azon téren gyenge ifju önkéntelenül megfog valamely iparágat szeretni s nem is fogja letenni kezéből a vésőt, gyalut vagy esztergát; számotvetve önmagával belátandja, hogy a szellemi pályán csak középszerű, ha még ennél is nem csekélyebb eredményt fog producálni, belátandja, hogy ama tér neki rögzös és rózsákat, sikert nem fog teremni; míg emez lényével s tehetségével és hajlamaival öszhangzó, megegyező, sőt ezen a téren mint már *iskolázottabb*, képzetebb egyén, a társadalomban, iparos társai között szép és becsült helyet foglalhat el.

Ugyde baj, hogy az *átmenet* nincs meg. Ha iskolai pályáját oda kell hagyni, szégyenli az iskola tantermét a műhelylyel felszerélni, hogy abban iparostanoncz legyen. Hanem lesz belőle otthon kenyér fogyasztó, járdataposó, ha nem rosszabb.

Hogy minél képzetebbs értelmesebb iparos osztályunk legyen még *örülünk* kell ha gymnasiumot vagy felsőbb polgáriskolát

végzett növendékek lesznek iparostanonczokká; hiszen mai napság az iparosoktól is *általános* ismereteket s társadalmi műveltséget követelünk.

Ismétlem tehát, hogy módot és alkalmat kell szolgáltatni az iskolai növendékeknek a *pályaválasztásra*; erre alkalmasnak tartom, hogy az iskolai szünidőt élvező növendékek képezett s értelmes iparostanmesterek által vezetett „ipartanműhelyben” gyakorlatilag foglalkoztassanak. Nem többet naponta csak egy pár órácskát. Így meg leend majd a *természeteszerű átmenet* az iparosságra való lépésre, míg amugy, ha a növendéket, ki tanulni szeretne ugyan, de ahoz tehetsége nincs, ha a fiukban csalódott szülek *egyszerre* a kerekcsék, gyalu vagy tühöz állítják, a növendékekben felköltik az erkölcsi *szégyen* érzetét.

Akár odahagyják aztán a szellemi pályát akár nem: az elsajátított iparágunk üres órában való művelése a szellemi működés után kellemes, sőt hasznos foglalkozásuk leend. Így elsajátíthatják a könyvkötészetet, lakatososságot, esztergályosságot s kitudja egy *kedvezőtlen esély* beálltakor nem áldják-e majdan a végzetet, mely a szerencsés ötletet adta azok valamelyikét elsajátítani.

A magas kormány, az ipar-egyletek, a paedagógok hassanak oda, hogy „ipar tanműhelyek” nyiljanak meg a szünidőket élvező *tanuló ifjúság* előtt.

A családi gyermeknevelés némely hibái.

Vannak különösen oly hibák és ferde életnézetek a családi gyermeknevelésben, melyek a fiatal lelkek szellemi világában oly annyira maradó nyomokat hagynak hátra, melyeket aztán sem az iskola, sem pedig az élet rideg következetessége nem képes többé ott elsimitani, annál inkább jobbakkal pótolni, ha egyszer bevésettek oda. Miután pedig ezek legkevésbé sem képesek valamely egyént a valódi megelégedés és boldogság paradicsomába vezérelni, legyen szabad ezek némelyikének eredeti gyökérére rámutatni, mint olyanokra, melyekkel népevelői pályám hosszú tíz éve alatt különböző vidékeken, de mindig ugyanazon egy alakban, kisebb, nagyobb mérvben mindenütt találkoztam.

Ezek elseje: a leánygyermek korai szoktatása a cifrázkodásra, miből később fejlik ki a hiuság és a piperészkedés, mely minden érdeket képes saját vágyai kielégítésének alárendelni.

Mi gyakoribb családanyáinknál, mint a most jelzett hiba. A gyermek alig felcseperedik a járásra s már is kimeríti kedvéért a bazárok legkülönfélébb pipere rekeszeit, hogy azok tartalmával felsallangozza a kis ártatlant s szítsa zsenge lelkében a pipere iránti előszeretetet. Ez még azonban nem mind, hanem oda áll hozzá, vagy ölébe veszi s tükör előtt magyarázza neki, hogy mi szépen áll, e vagy az a csokor fürtös fején, mily csinos, szeretetre méltó. Persze, hogy a gyermek viaszlagyságu lelkébe gyors egymásutánban nyomódnak be az ilyféle hizelgések s korával nagyobbodnak is, míg végül egyszer kénytelen keservesen tapasztalni, hogy hát igényei nem elégítettnek ki azon mérvben, mint növekedésük azt követelné. S mi következik ezután? Keserü visszahatás. A gyermek látja, hogy a mamának ép úgy fáj az, hogy ezt vagy amant nem lehet beszerezni, de mitevő legyen, segíteni épen nem tud rajta, hisz ő arról semmit sem hallott, mily nehezen kell erre a pénzt beszerezni és kénytelen beérni avval, hogy nincs. Hja! ha az igényeket oly hamar lehetne elfojtani, mint

a milyen gyorsan fogja fel az ész a rideg valót, akkor még semmi baj sem lenne, csak hogy az igények megmaradnak s elégedetlenné teszik az egyént s boldogtalanná az életet. Ime ez a piperészkedésre való szoktatás fényes eredménye.

Hagyjuk tehát azt, vagy legalább a menyire lehet kerülnünk s helyette járassuk leányainkat lehető legegyszerűbb ruhában, úgy majd megőrizzük az elégedettséget és boldogságot. Nem lesz majd rá szükség, hogy még a báli meghívókra is kinyomassák, hogy „kéretnek a t. hölgyek egyszerű ruhában megjelenni”, sőt mi több a házasság is, férfaink ezen réme kifog vet közni mostani ijesztő alakjából s szelidebb színben fog feltűnni.

Második helyen említendő: a pénzzel való könnyelmű bánás mód, melyből kifolyólag termékeny talajt készitünk elő a hiába való költségesnek, mely leggyakrabban assa alá a családok boldogságát.

Kifogja tagadni, hogy uri családainknál vajmi megszokott dolog a gyermekeknek céltalanul pénzt adni kezükbe. Eljön egy bizalmas rokon s a gyermeket pénzzel ajándékozza meg, kitüntetik az iskolában, megint pénzzel ajándékozzák meg otthon, elküldik sétálni, megint csak pénzt adnak kezébe, hogy vegyen rajta valamit. Ezek folytán a gyermek úgy megszokja a krajczárt, hogy lassan napi szükségévé kezd az válni. Később kérni fog s ha nem adnak, addig alkalmatlankodik a mamának, míg ki nem elégtetik. S mit vesz azon, hová fordítja a pénzt? Nyalánságra és ismét csak nyalánságra, vagy legfeljebb holmi haszontalan csecsebecsékre, melyeket talán még az nap eltör vagy megúván — elhányja.

Ilyen értéket megszokván a pénznek tulajdonítani, csoda-e, ha majdan a maga keresményét is így fogja elfecsérelni. Pedig az így van, mert szomorú példáit láthatjuk naponként, aztán még csodálkozunk a felett, hogy miért nem gyarapodik vagyoniul értelmiségünk, mért oly sürűn tűnnek fel példái a vagyoni bukás és evvel karöltve járó erkölcsi sülyedésnek. Bizony mind megannyi megtalálja gyökuszálait, már a zsenge gyermekkorban.

Ez ellen ismét nincs más orvosság, mint a szigorú takarékoság, mely már a gyermekeknek kiadott krajczárakban kell, hogy megkezdje első alapköveit lerakni a későbbi jólét és vagyoni gyarapodásnak. Mai korunkban, hála Weisz Bernát Ferencz — a hazáját igazán szerető ősz férfunak, — már az iskola is felismerte azon ellenszert, melylyel a jelzett családi ferde szokásnak ellene működjék, mert kezdi behozni nevelő eszközei közé a takarékoságra való szoktatást az által, hogy iskolai takarékpénztárakat szervez, melyekben a gyermek ápolhatja azon hajlamát, hogy filléreit tegye el, jövőnek mint boldogsága alapköveit. Csak hogy, mint feljebb is említém, ez csak akkor vezethet sikerré, ha a család az iskolával válllvetve igyekszik a nagy cél felé.

Adjunk tehát pénzt a gyermeknek, hanem arra is legyen gondunk, hogy az nevelje és ne megölje a gyermeket. Kérjük számon az utolsó fillért is és hacsak*erről is kellően gondoskodott, adjunk neki mást. Ez által megteremtjük gyermekünk számára a biztos jövőt s közvetve elősegítjük a nemzetet vagyoni erősbülésében, melyre napjainkban van legnagyobb szüksége.

Harmadszor a gondatlan nagyravagyás, mely a gyermeket azon hiszemben neveli fel, miszerint utanoznia kell mindazon öltözködés és háztartásbani fényt, melyet a tehetősebbek körében lát, tapasztal; nem gondolván meg azt, vajlon az az ő nagy uri állásával összefér-e. Ez a legelterjedtebb baj, mely társadalmi életünket mételezi. Pedig ezek úgy mint a többi ott gyökeredik családi nevelésünk talajában s csak akkor irtható ki tökéletesen, ha figyelmünkre méltatjuk már a kisedneveléstől fogva.

Ki ne hallotta volna a kis ártatlanok ama panasztát vagy hízogó könyörgését, melyet a papa vagy mama elébe tálnak oly kedves alakban, hogy hát ennek a barátnénak, vagy barátnak ilyen vagy amolyan játékot, ruhát vagy más holmit vettek s ő is szeretne olyat s a szülők nem tudják megtagadni a kis kedves kérését, hanem megveszik neki, hacsak győzi még a papa sovány tárczája. A gyermeket nem lehet okozni e tekintetben, mert az utánzási vágy vele születik s ő nem tehet arról, ha követi azt, de helytelenül cselekszik a szülő, ha teljesíti minden kívánságát, először mert nem elégítheti azt ki soha tökéletesen, sőt fokozza minden vágya kielégítésével; másodsor: mert a gyermeket nem fogja örökké ő tartani s ennek következtében gyermeke leendő vagyoni rovására táplálja azokat s ez által bünt követ el saját gyermeke jövő jóléte ellen. Nem tünik fel a baj csirájában oly nagynak, én azt jól tudom, sőt mondhatni eszünkbe sem jut, hogy mi ilyenkor ártunk a gyermeknek, de hát természeti igazság, hogy a mi ki kél, az megis nő s ha ápoljuk még nagyra is nőhet.

Nehéz, tagadhatlan, nagyon nehéz ilyesmit

megvonni a gyermektől, de hát nem is kívánatos, hogy mindent megvonjunk tőle, csak azt tartjuk szemünk előtt mindig, hogy a gyermek elégedjék meg avval, mi okszerűen neki nyujtathatik. Ha pedig ez nem volna épen inyére, legyenek következtetések s tépjük ki a bajt gyökerestől az által, hogy ilyesmiket ne teljesítsünk bár leghízogóbb könyörgésére is. Ez assa meg a családok jólétének a sirját, mert a szegény utánozza a gazdagot addig, míg bírja s aztán elbukik, gyakran még bünnel is tetézve a bajt. Pedig nincs valami nevétségesebb, mint az ilyen esztelen verseny, mert hisz a társadalmi életben nagyon is jól tudják az emberek egyike a má sikknak vagyoni körülményeit, hogyan lehet az mégis, hogy józan észszel lépjen valaki a sikos lejtő ama pontjára, melyről előre tudja, hová bukhatik. Ezért ha övéink jóléte kedves előtünk, tanítsuk megelégedni avval mi szükséges és a fényűzés büvöstökrét fátolozzuk el szemei elől.

Negyedszer: a gyermekek munkátlansága, mely oly forma ideát növeszt a gyermek elméjében, mintha mindig csak a készből élénk, melyért semmi fáradságot sem kell tennie az embernek. Ennek folytán létre jön egy, utókövetkezményeiben végtelenül káros szokás, mely a gyermeket s később az embert minden munkától elidegenit s az illető nem gondol egyébre, mint a kedvtöltésre, s ebből kifolyólag vagyonszűkülésre.

Igaz, hogy a játék nem egyéb, mint gyermek munka, hanem ebből még nem következik, hogy amely gyermek szívesen játszik, az később szívesen is fog dolgozni. Azért a játékszereket a gyermekkorával úgy kell változtatni, hogy lassankint munkára fejlődjék, s a gyermek észre se vegye, mikor kezd már dolgozni, s a játékkal felhagyni. Vannak már mai korunkban különbélénél különb játékszerek, melyek sokféleségükkel oda céloznak, hogy a gyermek fejlődése minden fokon megtalálja a kezébe valót. Így a Fröbel-féle foglalkoztató játékszerek oly kimerítő és okszerű rendszerbe foglalvák, hogy ezeknek csak célszerű használatától függ a gyermek munkakedvének sikeres fejlesztése

Azonban ettől eltekintve is kiváló figyelemben kell részesíteni a gyermek koronkinti nyilvánuló munkahajlamát. Kiki ismeri ugyanis a gyermekek ama tulajdonságát, mely szerint azok utánzási ösztönüknél fogva a nagyok munkáját igyeksenek majmolni, ha tehát azt látjuk, ne tiltsuk el őt rögtön attól, hanem ha az illető munkával semmi veszélynek sem teszi ki magát, vagy más egyéb kárt nem tesz, inkább ösztönözzük még arra, hogy kísértse meg rajta erejét fejleszteni. De különösen a már hét évet meghaladt gyermekeket egyáltalán nem kellene a játéknál hagyni csupán, mert ez a kor megengedi már egy testi, mint szellemi erőinél fogva, hogy a gyermek egynemely munkát naponkint még a tanulás mellett elvégezhesen. „A szokás természeté válik” azt mondja a közmondás s ez oly rendíthetetlenül áll az emberre nézve, hogy csak ennek ernyedetlen betartásától függ valamely egyén szorgalmas vagy henyé volta. Szoktassuk tehát gyermekeinket a munkára korán és okszerűen, mert ez a gazdagot tiszteltté, a szegényt pedig elégedetté teszi.

Végül ötödször: az önérdék mindenek felé való helyezése, mely mag egyrésztől elfásítja a keblet minden közjó és nemes iránt, addig más résztől hideggé teszi a szívet embertársai szenvedései iránt.

A gyermekek jelenlétébeni megdondatlan társalgás, a mások érdekhajhaszásáról, önző érdekek terelése s azok kivételére gyakran nem egészen tisztességes módok használása a gyermekek tudatával, mások ócsárlása s hibáiknak fessegetése, valamint a káröröm, mind oly téves eljárások, melyek a gyermeket tudtán kívül ezen hibák pártolóiá s örökösivé teszik szívóságuk és nemes érzelmeik rovására.

Megemlítendő még itt az állatkinzás példái által a zsenge lelkebe ültetni szokott kőszívűség, mely eltekintve az állatok szenvedéseitől, jégkéreggel vonja be szívet az emberi nyomorúságok feletti nemes könyörületesség behatásai elől. Az állatkinzás legmegszokottabb példát a konyhában látja a gyermek, midőn a konyhára levágot szárnyasok halálvergődéseiben gyönyörködik. Legtöbb áldozatot ad azonban a rovar és apróbb madárvilág e tekintetben, melyeknek kinzásában ugyszólván naponkint gyönyörködik, vagy épen tényleges részt vesz a gyermek.

Ez ellen legújabb időben az állatvédelmet karolja fel az iskola, mint hathatós nevelési eszköz, mely röviden abból áll, miszerint a gyermeket az állatok barátjává és védenczévé igyekszik nevelni az által, hogy míg egyrésztől különösen a hasznos állatokat ápolatja, szenvedései iránt részvétet igyekszik kelteni a gyermeki szívből, addig más résztől ünnepélyes fogadást tétet vele, hogy állatot soha sem fog kinoszni s ez által az állatvédelem világszövetségének tagjai közé iratkoztatja. Ez utóbbi ugyanis semmit érő csekélységnek látszik, de mégis elég arra,

hogy a gyermeket az ünnepélyes perczen tett önkéntes fogadására emlékeztesse s az állatkinzástól megóvja.

Ezekben igyekeztem a gyermeknevelés főbb hibáit feltüntetni, mint olyanokat, melyek korunk paedagogiai eszményével homlokegyenest ellenkeznek, valamint utakat és módokat megkísértettem ajánlani, melyeken és melyek által ki kerülhetjük, illetve kiríthatjuk egy kis jóakarattal.

(Vége.)

Zseltvay B.

A „Némethy ügy”-höz.

Tisztelt szerkesztő ur!

A „házasságtörés drámája Brüsszelben” cím alatt az összes európai lapokban közölt esemény, bár nagyobbára már elhangzott, mindazonáltal nem érdektelen azon s a j á t k e z ü levél, melyet gróf Chotek, cs. kir. oszt. magy. követ, ezen tárgyban a szerencsétlen Némethy István honfitársunk édes atyjához, Némethy János Homonna város érdemes bírájához intézett; nem érdektelen azért, mert az egész ügyet kellő világításba helyezi, de különösen azon okból, mert megkapó tanúságot tesz, azon nemes emberbaráti szeretet és részvétől, melyel a levél írója szerencsétlen honfitársunk iránt viseltetik.

A mennyiben pedig előfordultak a lapokban a külföldön élő magyarok érdekeinek mellözése tárgyabani panaszok, méltányos, hogy az előzőkenységnek ily kiváló példája nyilvánosan elősmertessék; mert minden magyarnak jól esik tudni, hogy egy külföldön élő honfitársunk ily atyai gondoskodás és pártfogásban részesült; azért is idecsatolva beküldöm a német szövégü levélnek hü fordítását becses lapjában szíves közlésé végett. Ezen levélhez mellékelve érkezett, dr. pater Dezső, Stephania belga hercegnő ő kir. Fensége, magyarnyelv tanárától fent nevezett bíró urnak egy levél, mely szintén megérdemli, hogy nyilvánosságra hozassék, ennek másolatát hasonló czélból ide mellékelvén azon óhajom kifejezése mellett, bárha minden külföldön élő magyar ily lelkes és derék pártfogókra találna.

Ezek után maradtam.

Homonna, 1881. aprilhó 7-én

honfui üdvözlettel

K r a n z t h o r J a k a b,
Homonna város jegyzője.

Fordítás.

Cs. kir. magy. oszt. követség, a belga királyi udvarnál.
Brüsszel, 1881. évi márcz. 18.

Tekintetes városi bíró ur!

Levelét vettem s miután azt István fiával közöltem, ismételve kikérdeztem és önnek megkeresése folytán fia szerencsétlen anyosával is beszéltem, végre az ön 3 1/2 éves ártatlan unokájának Némethy Pál jólétérol meggyőződévén, azon helyzetben vagyok, hogy a kiváló tudósításokat megadhatom.

Az előzményeket illetőleg, megjegyzendő, hogy fia saját és az itteni elsőrendű szörmenagykereskedő Lavalette-Weinknecht nevű cégénél évek során át dolgozott és szép keresménye volt. Négy évnél valamivel előbb nőül vette, a jó hírnévnek örvendő Évrard özvegy szép leányát, kit szenvedélyesen szeretett és kivel két és fél évnél tovább a legszerencsésebb házasságban élt. Anyósa velök együtt lakott és különösen a kis Palinak, ki igen csinos fiu és atyjára felette hasonlít, ápolásával foglalkozott, mely időben az említett családi körben a legszebb egyetértés állott fen.

Az önállóság iránti vágy által ösztönözve, Némethy István önálló üzletet nyitott, melynek berendezéséhez egy fiatal műfafestő közreműködését vette igénybe. Ennek huzamosabb jelenléte következtében, a könnyelmű Speet Albert és Némethy Mária között kölcsönös szerelmi viszony fejlődött, mely avval végződött, hogy utóbbi családi tüzhelyét, férjét, gyermekét s anyját elhagyva, egy más brüsseli városrészben a két hűtelen időnként együtt bűnös életet folytatott.

A derék Évrard asszonynak, ki különben is inkább veje és különösen unokája pártján állott rábeszélés által sikerült Némethy Mária kedvesétől elválasztani és férjéhez önnék szerencsétlen fiához, visszavezetni, a ki változatlan szerelme és azon ígértbeni bizalma folytán, hogy az elkövetett hibába ismét vissza nem esik, ujlag magához vette s úgy mint ezelőtt ernyedetlen szorgalommal dolgozott — saját személyére mit sem fordítva — összes keresményét, az időközben mindinkább tetsz- és élvvágyó nevének adta.

Ezen viszony azonban időközben, fia változatlan szorgalma daczára nyomasztó lett és lakásukat a Chaussee de Haechtről a rue du Moulinba tették át. Ugy látszik, hogy Némethy ez időben neje könnyelmű multságok iránti vágyainak oly annyira engedett, hogy ennek következtében az anya leányával összekocczant; ki előbbi veje tiszteltreméltó szorgalmát és becsületességét elősmerve, neki semmi egyéb szemrehányást nem tett, minthogy a gyermeke iránt kissé durva, neje iránt azonban gyöngé és felette engedékeny lett volna.

Ezen hó első napjaiban, úgy látszik, hogy önnök fia egy női cseléd által, nevének Speettel újból keletkezett bűnös összejövetelét és utóbbi által személyesen az utcán kigunyoltatva, annak daczos és kihívó szavait hallotta: „ha Némethynek nem tetszik, intézzük el viadallal a dolgot s öljön meg.” Ennek hallatára, dühében szerezte a kést, melyel a kettős emberölést végrehajtotta. Saját vallomása szerint a legvégsőkig ingerült lelki állapota, leginkább az által érte el tetőpontját, mert meggyőződött arról, hogy az általa hónapokon keresztül, fáradságosan gyakran éjjel és napra keresett több ezer franknyi összeget neje az ellenkező hazug biztosítási daczára, nem magára fordította vagy az „ablakon kidobta”, hanem kedvesének szemtelen követelése folytán közvetlenül átadta. Izgatottsága folytán, majdnem eszméletlen állapotban leste Némethy az általelteni házból saját lakásának kapuját, melyet hűtelen neje Speetnek kinyitott. Kevés perczel rá fia átrohant, őt a folyosón találta, nejét pedig mellette, ki azonban megrémült kiáltással elfutott. Őt gallérijánál megragadván, így szólt: „Most kezembem vagy, nála vagy.” Erre Speet önnök fiát fejénél megfogván, leteríteni akarta. Mint szerencsétlen István fia állítja, ez volt az utolsó pillanata, melyben még egész öntadattal bírt és tudta, hogy mit cselekszik; minden utóbbi sötétségben van előtte. Sorsa most — a legmélyebb bánat és álmatlan éjjelek. —

Mi perének kimenetelét illeti, mely április 9-ik és 27-ike között kerül esküdtszéki tárgyalás alá, a belga büntető törvény jelen esetre nézve oly enyhe, az itteni közvélemény iránya, fiát, illetőleg, oly példátlanul előnyös, a jog- és törvénytudó egyének véleménye oly megnyugtató, hogy fiának még végleges felmentése is biztosnak tekinthető. Jelenleg oly enyhe fogságban, ezen rövid időre oly jól elhelyezve, Lavalette nevű főnökétől oly kitünően ellátva van, hogy eltekintve a nehézségektől azt elérheti ő maga sem kívánja, miszerint az áldozattal járó biztosíték letétele mellett, mostan szabad lábra helyeztessék.

Fia, engem és pater Dezső tanár urat, — Stephanía magyar nyelvtanárát — ki engem elkísért és önhöz a mellékelt levelet intézi, arra kért: részére, öntől, bocsánatot esedezni, azon nagy bánatért, melyet a szenvedélynek egy megdöglő rohamában önnök és családjának okozott. Egyáltalában szükségtelennek találja, hogy egyike fia közül ide jöjjön. Ha április végével felmentése bekövetkeznék, mint művezető óhajt előbbi főnökénél, Lavalettenél, alkalmazást nyerni; addig is bele egyeztet abba, hogy kis fia anyósánál, Evrard asszonynál rue de Londres 12. sz. a. maradjon, ki női ruhák készítésével foglalkozik. A gyermek jó, ugyan szerény, de szeretetteljes és gondos ápolásban részesül és tudják, miszerint jelenleg erkölcsileg az én felügyeletem alatt áll.

Fentebbiek által következő feladataimat megoldottnak vélem:

1-ör. Az esemény előadását felvilágosító magyarázatokkal, fiának jelenlegi lelki állapotáról.

2-ör. Jelenlegi hogylétét, kedélyállapot, helyzetét és szándékait.

3-ör. Pál unokája jólétének biztosítását, melyről személyesen meggyőződtem.

4-er. A valószínű kilátásokat a törvényes eljárás tárgyában fiára vonatkozólag.

Tisztelt biró ur! Köszönetet bár meghatott és örvendeztetett, mindazonáltal én nem tettem semmit egyebet, mint azt, mit egy szerencsétlen földim és a magyar hazában lakó tiszteletem méltó családja iránt megtenni, mindenkor kötelességemnek fogom ösmerni.

Kiváló nagyrabecsülésém nyilvánításához azon ajánlatot csatolom, miszerint önnök jövőben is bármiben segítségére lehessenek.

Tisztelője
gróf Chotek Bohusláv, sk.
csász. kir. osztrák-magyar követ.

Másolat.

Tekintetes biró ur!

Az evangelium szerint jó tett levén a foglyokat látogatni börtönükben; meglátogattam szerencsétlen fiát börtönében és ugyanannak kérelmére intézem e néhány sort urasághoz. Fia könnyek közt kéri, bocsásson meg neki, mert nem tudta mit tesz, mikor véres tettét elköveté. Nincs nyugta, békéje, mint mondja, éjjelei is végtelenül nyugtalanok. Több ízben sirva panaszkolta el nagy lelki baját, csak most látja és tudja, hogy mit követett el; de akkor a düh egészen elkábította, remegett egész testében, józanul gondolkodni képtelen volt és — hozzáteszi igen jellemzőleg — csak találkoztam volna valakivel, a ki észre hozott volna, akkor nem követtem el a tettet. Csak most szabaduljak meg — mondá tovább — mint azelőtt becsületes ember voltam, ezentul még inkább azon leszek, hogy soha senkinek ne vétsek. Lelkével, Istennel akar kibékülni, atyjának bocsánatát kinyerni és aztán egyedül gyermekének élni, a kin valódi atyai szeretettel csügg.

A beszélgetésnek ezen vázlatából kiveendi

uraságod a szerencsétlenség lelki állapotát. — Öszinte bánata, legjobb szándéka s foltétele a jövőre vonatkozólag méltóvá teszik őt, hogy Isten után atyja is megbocsásson neki.

Nagy reménye van megszabadulása iránt, szándéka itt maradni, előbbi helyén folytatni munkáját, senkivel nem érintkezni, mint egyedül fiával, a kiért dolgozni, a kit intézetbe adni akar, a honnan minden vasárnap magához veheti. Jelenleg fia a legjobb kezek közt van. Azt pedig nem kívánja, hogy hazulról most valaki jöjjön hozzá. Ezen és egyéb körülményekből bővebb értesítést fog nyújtani Chotek gróf ő excellenciájára, én ezennel szánandó fiának kívánatát magyar nyelven akarván teljesíteni, kiváló tisztelettel nyilvánítására maradtam Urasághoznak Brüsszel reu Neuve, márczius hó 18. 1881.

alázatos szolgálója:
Dr. Dezső s. k.
cs. k. tanár.

Különfelék.

Táncmulatság. Ujhelyi fiatal emberek husvét másod napján a megyeház termében kedélyes táncmulatságot rendeznek. E vigalomra külön meghívókat nem küldenek, miután az teljesen háziás jellegű lesz.

Az árvíz veszélyén mi zempléniek szerencsésen tustünk, mely kétségkívül a Tiszaszabályozási társulat s a hatóságok megfeszített buzgalmának köszönhető. Nem úgy Szabolcsban, hol a rohanó ár az eddig mentesített területek nagy részét elborította. Az ottani katasztrófáról következőket jelezhetjük: A Tisza a folytonos esőzések következtében annyira megáradt, hogy vizmagassága a múlt éveket jóval túlhaladta. Ennek folytán a Nyírvisz-csatornába erősen hatólván felfelé, hogy a nevezett csatorna laza töltéseit el ne seperje, a csatornát a berczeli határban el akarták gátolni. Ekkor azonban a Tisza a gát mellett két felől tört ki s Berczel határát nagy részben elborította. Mikor pedig e szakadást megfogni akarva, minden figyelmeket oda fordították a nagy számu munkások és munkavezetők, a Tisza észrevétlenül Berczeltől északra tört ki s e községet, valamint Paszab és Buly egy részét is elöntötte, Ibrányt körülfárta, az ibrányi, halászi, kótaji, rádi. besztereci, megyeri határok nagyrészét elborította s a mennyiben a Tiszából a berczeli szakadason 60—80 méter hosszú vonalon egyre ömlik a víz, még nagyobb mérvben elborítandja. A kemecsei határ szinte fenyegetve van, néhány száz holdnyi földet pedig a Nyírségből oda gyűlt s a Nyírvisz-csatornába nem ömölhető viz borítja. A rémület roppant nagy a fenyegető veszély miatt, valamint a méltatlankodás is a felett, hogy a nyírvisz eddigi szabad lefolyása, a nagy csatornában felduzzasztott viz miatt akadályozva levén, a belviz is nagy területeket önt el.

A sorozás, kivéve a nagymihályi és bodrogközi járásokat, megyénkben befejeztetett és pedig mint halljuk ros eredménynel; amennyiben legtöbb járás egy-két ujonccsal hátraléokban maradt. Nem úgy a sztropkói, hol az egész kontingens kitélt, sőt ezenfelül még hét darab legény a honvédségnek is jutott.

A közegészség városunkban nem a legjobb lábón áll. A gyermekek között a vörheny és ennek egy veszélyesebb neme a sarlach is uralkodik, mely miatt májushó 1-ig az iskolák is bezárattak.

Tűz ütött ki a mult kedden délelőtt a „Barátszeren” s két ház, egy csűr és egy boglya széna hamvadtak el. A lángba borult csűrben egy tehén is bentégett, ezt azonban még sikerült élve kivonszolni s azonnal megmetszették. Az idő csöndes volt s csakis ennek köszönhetni, hogy a sűrűn fekvő szalmás épületek között nagyobb pusztulás nem következett be.

Könyvkötő-üzlet. Németh Gyula fiatal könyvkötő, közelebb hasonnemű üzletet nyitott városunkban s műhelyét az idevágó ujjab segéd-eszközökkel rendezte be. Próbakötéseket megkeresésre szívesen eszközöl s hiszi, hogy általuk szakmáját előnyösen mutajhatja be. Lakik az Nagyhid utcán Mendik házában, Sz.-Györgynaptól pedig Csehi Péter bérházába teszi át üzletét.

A biztosító közönség figyelmét felhívjuk azon előnyökre, melyeket az első magyar általános biztosító társaság, lapunk mai hirdetménye szerint a biztosítónak nyújt. Hazai intézeteink közt a nevezett társaság bizonyára a legelső helyen áll, a hová solid és sok kedvezményt nyújtó eljárása folytán a nagy közönség bizalma emelte.

Nyilatkozat. Alulírottak kinyilatkoztatjuk, hogy Schön Hugó tr. ur — nyilvánosan tett fogadása fejében — 3 frt 50 kr. kétszeres földszinti jegyárát nekünk átadta és mi azt özv. Kövinnék, ki jelenleg nagy nyomorban van adtuk át; ki ezért hálás köszönetét fejezi ki a nevezett urnak S.-a. Ujhely. 1881. április 15. tisztelettel Wolfsgruber Istvánné, Ambrus Sándorné.

Knopfler Sándor, városunk e kiténő néptanítójától, „Magyar irálpéldák tára” című segéd-könyvének második része 270 kidolgozott irály-

gyakorlattal közelebb került ki a „Zemplén” nyomdájából s a kiadó Lövy Adolf könyvtárnál 80 krért megszerezhető. Tanügyi irodalmunkban e nagy hézagot pótló mű az összes hazai paedagogikus lapok által, mondhatjuk legkedvezőbb bírálatban részesült, miáltal remélhető, hogy nevelő intézeteink s különösen az elemi s felsőbb népiskoláknál mint nélkülözhetlen segéd-könyv általánosan be fog hozatni.

Harcz a Tiszánál. A Tisza árja — tudvalevőleg — félelmesen fenyegeti a Bodrogköz, mint a szabolcsi oldalt s különösen a közelmúlt napokban volt nagy az itt lakók rémulete. Ennek hatása alatt a szabolcsi oldalról mintegy száz, százhusz ember csónakokra ülve, átevezett a bodrogközi oldalra, hogy itt a töltést átfurva, saját terrenumokat megmentsék a bekövetkező veszedelemtől; azonban a töltésnél a katonaság teljesítette a felügyeletet, a mely a szabolcsiaknak „halt”-ot mondott, midőn pedig ez mindhiába történt „tüzelt” minék folytán egy ember elesett s ez a vakmerőket visszatérésre bírta.

Nyilttér.

MATTONI-féle

BUDAI KIRÁLY KESERÜFORRÁSOK

Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás, Szt.-István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvizes kereskedésben.

7-14

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTH ELEMER.

Főmunkatárs: FARKAS BERTALAN.

HIRDETMÉNYEK.

Figyelmeztetés.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósborszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyezve az egyszersmind védjegyként a budapesti kereskedelmi s iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközlő:

csúszos szagatás, fagyás, fog-és fejfájdalmak, szemgyengeség, bénulások stb. ellen. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos a szer fejmosásra is, a hajidegek erősítésére a fejporképződés megakadályozására és annak eltávolítására.

Kapható S.-a.-Ujbelyben, Pintér Ferencz, Vally István, Teich Szigmond és Szentgyörgyi Vilmos kereskedésében.

Ára: egy nagy üveggel 80 kr. egy kisebb üveggel 40 kr.

Használati utasítás magyar vagy német nyelven bizonyosaim névsorával ellátva, minden üveghez ingyen mellékeltek.

Brázy Kálmán,

Budapest, IV., Múzeum-körut 23. sz.

Mindenféle

friss

ÁSVÁNYVIZ

már megérkezett és legjutányosabb áron kapható

REICHÁRD TESTVÉREK

2-2

kereskedésében.

Árverési hirdetmény.

Alólírott részéről közhírré tétetik, hogy a bodrogközi takarékpénztár részére Liebermann Gusztáv alperes tulajdonát képezett s Ricsén levő **gőzmalom épület** s abban található **gőzgép, malomszerkezet** s azok minden tartozmányai és **110 öl tüzifa,** továbbá Királyhelmecezen elhelyezett **cséplőgép** s ezek keresményei, összesen 6123 frt 92 kr. becsértékű ingóságok kész pénz fizetés mellett elárverezésére határidőül Ricsén és K.-Helmece községekre f. évi április 25-ik s szükség esetén folytatólagosan április 26-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzve, arra a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverés első sorban Ricsén foganatosittatik s e helyeni bevégezése után Királyhelmecezen folytatattatik és fog befejeztetni.

Kelt Királyhelmece, 1881. apil 8.

Évva Károly,

kik. bir. végrehajtó.

1-1.

Cs. kir. kiz. szabadalmazott
Patent disz evőkészlet.

A patent disz-evő-készlet a legújabb, legegyszerűbb és legjobb mindennapi használatra. Feltétlenül legszébb éke egy háztartásnak. Az alább felsorolt evőeszköz minden darabjában mint kés, villa, kanál stb. a legsikerültebb utánzata adragaköveknek mint: Amethyst, Opal, Saphir, Rubin és Smaragd van foglalva. Va amennyi itt jelzett tárgy egészben ezüst fehér ércből áll s azt évek hosszu során használatközben is megtartja. Az alább felsorolt tárgyakért **10 évi jótállás** vállaltatik. Következő 24 db. patent disz-evőeszköz ára összesen **3 frt 75 kr.** és pedig:

- 6 darab Patent disz-asztali kés.
- 6 " Patent disz-asztali villa.
- 6 " Patent disz-evőkanál.
- 6 " Patent disz-kávéskanál.

Az összes 24 darabnak mesésen olcsó ára csak **3 frt 75 kr.,** jótállás vállaltatik. Ezen evőeszköz-

készletet 48 db-nak vételénél ehez készült disz-es Cartonban küldjük meg éspedig az összes 48 dbot 7 frtért. Ezenkívül: egy darab Patent disz levestedőkanál 50 kr.; tejszedő, patent 35 kr.; főzelék-kanál, súlyos patent 45 kr.; nagy tálcza 90 kr.; 1 tejes-kanna, középnyag 2 frt 50 kr.; 1 thea-kanna, középnyag 3 frt; 1 ezukor-szeleze, fedővel mintázott 2 frt 40 kr.; diszes asztali gyertyatartó, magas, góthizlésben 1 pár 2 frt 25 kr.; ugyanaz finom véséssel 3 frt 25 kr.; só-és borstartó 60 kr.; eczet- és olajtartó, 2 részben metszett kristály üveggel 3 frt 50 kr., négyes 4 frt 75 kr.; gula alaku asztali gyufatartó 1 frt 20 kr.; barnót-szeleze, vésve rugó-fedővel 1 frt 25 kr.; üveg-dugasz, tréfas alakokkal 3 drb. 60 kr. Ezekon kívül sok ezer másféle tárgy tiz évi jótállás mellett, ugy kitünő minőségük, mint fehéren maradásuk tekintetében.

Megrendelések postai utánvét mellett, vagy az árak előleges beküldése után a leggyorsabban teljesítetnek. — Levelek címzése:

Blau & Kann, General-Depositeure,
Wien, I., Heinrichshof.

NB. Ezer köszönő és elismerő irat áll Iródnkban betekintés végett. Utánzatok és hamisítások törvény szerint büntetettnek. 6—10

Házeladás.

A pataki utcáról a Hecksére felvezető kis utcában 195-ik számú ház, legszarazabb s legegészségesebb talajon a venni hajlandónak legjutányosabb áron eladó.

Értesítést ad

Rollay István,
okl. gyógyszerész,
UJPESTEN.

2—2

„MARGIT“

gyógyforrás viznek

növekvő fogyasztása a víz kétségbevonhatlan gyógyhatásának következménye és szerencsés vegyiösszetételének bizonyítéka. Mint unicum különös előmerést vivott ki **esekély szabad, de gazdag félig kötött szénsav** tartalma.

Gyógytani tekintetben kiterjedt alkalmazást nyer általjában a **légző-, emésztő és húgyszervek** hurutus bántalmainál.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Hamisítások elkerülése tekintetéből figyelmeztetik a t. cz. közönség, szükségleteit csak jól ismert helyekről beszerezni.

Megrendelések intézendők:

Dr. Karlóvszky utódai

„Margit“ gyógyforrás igazgatóságához

7—14

Munkács mellett.

Táncziskola.

Testi alkat és erő kifejlesztésére Sátoralja-Ujhelyben a Dianna-fürdő termében.

A táncoktatásban- és az aesthetika tornaszatban (táncoktatás a legújabb rendszer szerint, mint az ifjuság testi képzésének alapja) nyitott tanidényre, **folyó april hó 17-től** fogva naponta előjegyzések elfogadtnak. Az első éves tanulók 7 frt, a második éves gyakorlók 4 frt, a harmadévesek pedig csak zeneditj fizetnek.

Az oktatás különféle osztályokban folyó hó 18-án veszi kezdetét.

Lakásomon a „Vörös ökör“ vendéglő emeletén, az összes avagy egyes tánczokból, kívánatra külön oktatást adok.

Mély tisztelettel

Rózenblum Izidor,
tánczitanító.

Meghívás.

A borsod-miskolczi kiházásító-egylet **rendkívüli közgyűlésére** az egyleti tagok folyó évi aprilishó 28-ik napja reggeli 10 órára Miskolczra a „Korona“ czimü vendéglő nagytermébe meghívataknak

Tárgyai:

1. A mult 1881. évi junius 1. és 4-én tartott egyleti közgyűlésből a felszámoló és felügyelő bizottsági tagok működésök megvizsgálása végett kiküldött tagoknak eljárásokróli jelentések.

2. Az egylet vagyona állásának a felszámoló és a felügyelők általi jelentése.

3. A megállapított osztókulcs alapján a kereskedelmi törvény 205. és 252. §-ai épségben fentartásával az egyleti alapszabályok 23-ik §-a utolsó pontja meghagyása szerint a megtörtént pénzkiosztás után fennmaradandó összegnek a felszámoló és felügyelő-bizottság véleménye folytán a miskolczi rom. katolikus, helvét, ágostai hitvallásu és zsidó egyházak elemi iskoláikra és a miskolczi polgári iskolára egyenlő arányba lenne fordítandó, azon megszorítással, hogy mindenik egyház a részére jutandó összeg kamatait a szegény és árva gyermekek részére könyvek és iskolai szerkek vételére és semmi más czélra nem fordíthatja, nemkülönbén a polgári iskola sem.

4. Az eddigi felszámoló, felügyelők és felvizsgálók további működésök meghagyása, vagy felmentésök, nemkülönbén napdijajk beszüntetése vagy további folyósítása elhatározása.

5. Minden egyleti tag, ki tagsági minőségét az egylet ügyeibe való beavatkozhatás jogosultságai a felszámoló és felügyelő-bizottság előtt az 1880. évi junius 1. és 4-én tartott közgyűlés megállapodásához képest igazolandja és ugyanazon bizottságtól beléptijegyet nyer, a közgyűlésben részt vehet.

6. A beléptijegyek a közgyűlést megelőző 8 napok alatt fognak az egylet helyiségében d. u. 2 óratól esti 6 óráig kiosztatni.

Miskolcz, 1881. márcziushó 28.

**Az egylet felszámoló
és felügyelő bizottsága.**

2—3

Az első magyar általános biztosító társaság

INGYEN

biztosít az első évre
lakházakat és gazdasági épületeket

ugy hogy a díjfizetés

az ingyen év előzetes élvezete után

csak a második évben veszi kezdetét,

ha az ily épületek nála hat évi tartamra biztosittatnak.

Bővebb felvilágosítást nyujt:

SZENTGYÖRGYI LAJOS S.-A.-UJHELYBEN
és a többi ügynökségek.